

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a **Legfőbb Ügyészség** által képviselt Fővárosi Főügyészség **felperesnek, alperes** ellen tisztességtelen szerződési feltételek megtámadása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 15.G.41.325/2007. szám alatt indult és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.842/2009. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. január 25-én megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.842/2009/10. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A főtevékenysége szerint pénzügyi lízing nyújtásával foglalkozó alperes évek óta rendszeresen nyújt kölcsönt az ügyfelek által kiválasztott személy és kishaszon gépjárművek vásárlásához. A kölcsön nyújtásra és az ahhoz kapcsolódó biztosítéki szerződésekre a perbeli Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: ÁSzF) voltak az irányadók, melyek a kölcsönszerződések elválaszthatatlan részét képezték. Az ÁSzF többször módosult, 2004. október 16-tól 2006. május 15-ig a 2. számú módosítás, 2006. május 15-től 2007. augusztus 1-ig a 3. számú módosítás volt hatályban, a 2007. augusztus 1-től hatályos 4. számú módosítás pedig jelenleg is hatályban van. A felülvizsgálati eljárás tárgyát az ÁSzF következő rendelkezései képezték:

- Az ÁSzF 2. számú módosítás 68. pontjának /4/ bekezdése, mely abból kiindulva, hogy a kölcsönszerződés aláírásával egyidejűleg a hitelező és az adós a megvásárolt gépjárművön vételi jogot alapítottak, mely vételi jogot a hitelező azonnali hatályú felmondás esetén legkésőbb a kölcsönszerződés futamidejének

utolsó napjáig jogosult gyakorolni, az alábbiakat tartalmazza: „Az adós tudomásul veszi, hogy abban az esetben, ha a Kölcsönszerződés lejáratát az 5. évet meghaladja, a Kölcsönszerződés aláírásával egy másik vételi jogot is alapít, amely - az előzővel megegyező tartalommal (kivéve az időtartamot) - az 5. év lejáratát követő naptári nappal lép hatályba, és a Kölcsönszerződés hatálya + 15 nap időtartamra fennáll”.

- A 2. sorszámú módosítás 78. pontja, mely a következőket mondja ki: „A vételár becsült összege megegyezik a vételi jog gyakorlásának, illetőleg az adásvétel hatálybalépésének napján fennálló EUROTAX értékeléssel meghatározott vételi ár 75 %-ával, mely értéket a Hitelező a vételi jog gyakorlásakor, illetve az adásvétel hatálybalépésekor köteles az Adóssal írásban közölni. A Gépjármű tényleges vételárát azonban a 79. pontban foglalt újraértékesítés eredménye határozza meg”.
- Az ÁSZF 3. számú módosításának 78. pontja és a 4. számú módosítás ezzel azonos 79. pontja. E rendelkezések szerint a vételár az az összeg, amelyet a Gépjármű vonatkozásában a Hitelező által kijelölt független szakértő az Adós költségére készített szakértői véleményben a Gépjármű likvidációs értékeként meghatároz ... A felek kifejezetten megállapodnak abban, hogy a vételár meghatározásának ezen módját elfogadják”.
- Az ÁSZF 3. számú módosításának 63. pont e) és f) alpontja, valamint az ÁSZF 4. számú módosításának ezzel azonos 64. pont e) és f) alpontja. E rendelkezések szerint a hitelező jogosult a kölcsönszerződést azonnali hatállyal akkor is felmondani, ha „az Adós megszegi a Hitelezővel kötött bármely más szerződést (e/. alpont), vagy ha az Adós bármely hitelintézettel vagy pénzügyi vállalkozással kötött bármely más szerződését a Hitelező megítélése szerint jelentős mértékben megszegi” (f/. alpont).

Az első fokú bíróság a felperes által a Ptké. II. 5. § a) pontja, a Ptk. 209. § /1/ bekezdése, valamint 209/A. és 209/B. §-ai alapján előterjesztett keresetnek részben helyt adva, a fentebb idézett rendelkezések közül megállapította az ÁSZF 2. számú módosítás 68. és 78. pontjában írt rendelkezések, valamint a 3. számú módosítás 78. pontjában és a 4. számú módosítás 79. pontjában írt rendelkezések érvénytelenségét fogyasztói szerződések esetén, a kikötés alkalmazójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal, továbbá az alperest eltiltotta a tisztességtelennek nyilvánított rendelkezések alkalmazásától és az alperest a megjelölt tartalmú közlemény közzétételére kötelezte. A 3. számú módosítás 63. pont e) és f) alpontjára, valamint a 4. sorszámú módosítás 64. pont e) és f) alpontjára vonatkozó kereseti kérelmeket viszont alaptalannak találta és elutasította.

Álláspontja szerint a Ptk. 375. § /4/ bekezdése és 374. § /2/ bekezdése tiltja, hogy ugyanazon termékre kikötött vételi jog időtartama meghaladhassa az öt évet, ezért a 2. számú módosítás 68.

pontjának 4. bekezdése semmis és egyben tisztességtelen. A 2. számú módosítás 78. pontját azért tartotta tisztességtelennek, mert azzal, hogy a gépjármű tényleges vételárát az alperesi újraértékesítéstől tette függővé, elzárta a fogyasztót (aki ekkor már tulajdonosa sem volt a gépjárműnek) a végleges vételár kialakításában való részvételtől. Az ÁSZF 3. számú módosításának 78. pontjához és a 4. számú módosítás 79. számú pontjához kapcsolódó döntését azzal indokolta, hogy az alperes érdekköréhez köthető személy határozná meg, éspedig a likvidációs érték megjelölésével a vételárát. A 3. számú módosítás 63. e) és f), illetve a 4. számú módosítás 64. e) és f) alpontját azért nem találta tisztességtelennek, mert az a hiányos és pontatlan ÁSZF rendelkezések értelmezésére egyoldalúan nem jogosította fel az alperest.

A mindkét fél fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Megállapította többek között, hogy a 3. számú módosítás 63. pont e/ és f/ alpontjai és a 4. számú módosítás 64. pont e/ és f/ alpontjai is érvénytelenek a fogyasztói szerződésekben az alperessel szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal. Kimondta, hogy a 2. számú módosítás 68. pont 4. bekezdése és 78. pontja a 2004. október 15. és 2006. március 1. között megkötött valamennyi szerződés - és nemcsak fogyasztói szerződés - esetén érvénytelen, továbbá, hogy az érvénytelenség megállapítása nem érinti az ebben az időszakban kötött szerződések közül a 2006. március 3-ig teljesített szerződéseket. Mellőzte az alperes eltiltását az érvénytelenné nyilvánított általános szerződési feltételek alkalmazásától és az alperest a megjelöltek szerinti - megváltoztatott tartalmú - közlemény közzétételére kötelezte.

A jogerős ítélet szerint a Ptk. 375. § /4/ bekezdése folytán irányadó 374. § /2/ bekezdése értelmében vételi jogot legfeljebb öt évre lehet kikötni és eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában nem tilos olyan megállapodást kötni a feleknek, hogy a korábbiakban alapított vételi jog időtartama, és az annak megszűnése után alapított újabb vételi jog időtartama együttesen meghaladja az öt évet. Az ÁSZF 2.számú módosításának 68. pontja ugyanakkor a Ptk. 374. § /2/ bekezdésében írt kógens rendelkezés megkerülésére irányul, a jóhiszeműség és tisztesség követelményével össze nem egyeztethető módon egyoldalúan és indokolatlanul bontja meg az alperessel szerződő fél hátrányára a felek szerződéses jogainak és kötelezettségeinek egyensúlyát.

A másodfokú bíróság szerint jogszabálysértés nélkül állapította meg az elsőfokú bíróság a 2. számú módosítás 78. pontjának érvénytelenségét. Rámutatott arra, hogy a vételi jogra vonatkozó megállapodást a Ptk. 375. § /1/ bekezdése értelmében a vételár megjelölésével kell írásba foglalni. Ez megtörténhet nemcsak összegszerűen, hanem valamely előre meghatározott számítási mód, vagy referencia árfolyam figyelembevételével is. Ennek a

követelménynek azonban nem felel meg a végleges vételárat az újraértékesítés eredményéhez kötő rendelkezés. Ebben az esetben ugyanis az eladó a vételár kialakításából ki van zárva, a szerződés létrejöttéhez a Ptk. 205. § /1/ bekezdése szerint szükséges lényeges tartalmi elem, nevezetesen a vételárban való megállapodás hiányzik. A jogszabályellenes rendelkezés pedig tisztességtelennek minősül.

Ptk. 375. § /1/ bekezdésébe, valamint a 205. § /1/ és /2/ bekezdésébe ütközőnek és ezért egyben tisztességtelennek találta a másodfokú bíróság, a 3. számú módosítás 78. pontjának és a 4. számú módosítás 79. pontjának rendelkezéseit is.

A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság döntésével a 3. számú módosítás 63. pont és az azzal egyező tartalmú 4. számú módosítás 64. pont e/, illetve f/ alpontjában meghatározott felmondási okok vonatkozásában. Álláspontja szerint ugyanis nem egyeztethető össze a felmondás céljával, hogy az e) alpont alapján, az alperes a kölcsön jogviszonnyal kapcsolatba nem hozható valamely szerződés akár jelentéktelen megszegése esetén is, mindenféle megszorítás nélkül azonnali hatályú felmondással élhessen. Az f) alpont is reális jogi, gazdasági megfontolások hiányában, és megszorítás nélkül biztosítja az azonnali hatályú felmondás jogát az alperes számára olyan szerződésszegés esetén, mely szerződésszegést az adós nem az alperessel megkötött ügylet során követte el. Nem jogosult az alperes megítélni egy olyan szerződés teljesítését, melynek nem is alanya. E rendelkezések is egyoldalúan és indokolatlanul változtatják meg a fogyasztó hátrányára a felek szerződésből fakadó jogainak és kötelezettségeinek egyensúlyát, ezért a Ptk. 209/B. § /1/ bekezdése alapján helye van az érvénytelenség megállapításának.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát kérte. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta:

A 2. számú módosítás 68. pontjának 4. bekezdése nem azt mondta ki, hogy a vételi jogot a jogszabályban meghatározottnál hosszabb időre alapítják a felek, - amely nyilvánvalóan jogszabálysértő lenne, - hanem azt, hogy az egyik vételi jog megszűnése után a Ptk. 229. § /3/ bekezdése szerinti időhatározással a felek alapítanak egy másik vételi jogot. A szerződés egyensúlya a hitelező hátrányára szűnne meg akkor, ha az ötödik év leteltét követő első naptári napon semmi biztosítéka nem lenne a hitelezőnek. A biztosítéki célú vételi jog járulékos jellegű és természetes, hogy a tulajdonos rendelkezési joga mindaddig korlátozott a biztosítéku felajánlott dolgon, amíg a biztosított követelés fennáll. A jogszabály megkerülése azt jelenti, hogy egy kötelező jogszabályi rendelkezést a felek egy másik jogszabályhelyen alapuló, egyébként jogszerű megállapodással kijátszanak. Az azonban fogalmilag kizárt, hogy egy jogszabályi

rendelkezés alapján létrejött, és jogszerűnek minősített megállapodás ugyanezen jogszabályi rendelkezés megkerülését is jelentse. A perbeli esetben az ÁSZF a Ptk. 374. § /2/ bekezdésének megfelelően és jogszabály megkerülése nélkül állapította meg a vételi jog időtartamát, tehát a jogerős ítélet a Ptk. 200. § /1-2/ bekezdésébe, a 374. § /2/ bekezdésébe és a Ptk. 209. § /6/ bekezdésébe ütközik.

Míg a jogerős ítélet rendelkező része szerint az ÁSZF 2. számú módosítás 78. pontjának mindkét mondata tisztességtelen rendelkezést tartalmaz, a jogerős ítélet indoklása ezzel ellentétesen, csak a második mondatban írt azon rendelkezést minősíti tisztességtelennek, mely szerint a tényleges vételár az újraértékesítés eredménye határozza meg. Egy határozatban viszont nem szerepelhet olyan indoklás, amelyről szóló döntés a rendelkező részből hiányzik, és nem lehetséges olyan döntés sem, amelyet a bíróság nem indokol meg. A jogerős ítélet emiatt a Pp. 213. § /1/ bekezdésébe és 215. §-ába ütközik. Sérti a jogerős ítélet a Ptk. 375. § /1/ bekezdését is, ugyanis az EUROTAX katalógus árlistája alapján történő vételár-meghatározás megfelel a Ptk. 375. § /1/ bekezdésében foglalt előírásnak, figyelemmel arra is, hogy a használt személygépkocsik árának határozott összegben való meghatározása a kölcsönszerződés megkötésekor gyakorlatilag nem is lehetséges. Az újraértékesítés mint vételár befolyásoló tény megítélésekor abból kell kiindulni, hogy az a még pontosabb vételár meghatározás érdekében „kapcsolja be” a felek jogviszonyába a keresleti-kínálati viszonyokat. A vételár meghatározásának tisztességtelenségét tehát a Ptk. 375. § /1/ bekezdésébe, 205. § /1/ és /2/ bekezdésébe, illetve 209. § /2/ bekezdésébe ütközően állapította meg a jogerős ítélet.

Az ÁSZF 3. számú módosítás 78. pontjának és a 4. számú módosítás 79. pontjának érvénytelenségét a Ptk. 375. § /1/ bekezdésébe, 205. § /1/-/2/ bekezdésébe, illetve a Ptk. 209. § /6/ bekezdésébe ütközően állapította meg a másodfokú bíróság. A Ptk. 375. §-ának /1/ bekezdése csak a vételár írásba foglalását írja elő, de nem határozza meg a vételár megjelölésének a módját. A gépjármű forgalmi, illetve likvidációs értékének meghatározásában megfelelő szakértelemmel rendelkező személy függetlenségét pedig az nem érinti, hogy e személyt a hitelező jelöli ki. Nem sérti a jóhiszeműség és tisztesség követelményét, hogy az adott esetben az eljáró szakértő kiválasztásának joga az alperest illeti meg, mert a fogyasztót a szakértő által megállapított érték érintheti elméletileg hátrányosan nem pedig az, hogy ezt az értéket ki állapítja meg. Hosszabb lejáratú kölcsönszerződések esetén nem is határozható meg előzetesen a szakértő személye.

A likvidációs értékre utalás csak azt jelenti, hogy a reális forgalmi érték alapján megállapított piaci árat a szakértő az „azonnali értékesítési piac körülményeit alapul véve korrigálja”. Az adós érdekeit szolgálja, hogy egy szakember állapítja meg a piaci árat szakismerete és a piaci adatok figyelembevételével, hogy

az adósnak az azonnali hatályú felmondással egyösszegben esedékessé vált tartozása a likvidációs értéknek megfelelő vételárral csökkenjen, és ne növekedjen tovább, valamint hogy az adósnak ne kelljen viselnie az újraértékesítés kockázatát sem. Nincs akadálya annak sem, hogy a felek a vételár összegét akár a dolog forgalmi értékétől független szempontok alapján határozzák meg, mert semmilyen jogszabály nem írja elő, hogy vételi jog gyakorlása esetén a vételárnak a megvásárolni kívánt dolog forgalmi értékéhez kellene igazodnia. A forgalmi értéktől való jelentős eltérés esetén pedig az adós hivatkozhat a feltűnő értékaránytalanságra. Ha az EUROTAX vételi ár 75 %-a megfelelt a vételár meghatározásnak, akkor a független szakértő vételár meghatározását sem lehet jogszabályba ütközőnek tekinteni. A következőket bírói gyakorlat szerint a vételár meghatározása úgy is történhet, hogy a szerződésben a felek egy meghatározott harmadik személy, vagy szerv értékmeghatározására utalnak, vagy rögzítik a szakértői értébecslések beszerzését (KGD.2004/114., BDT.2008/1886).

Az elsőfokú ítélet helyesen állapította meg, hogy az ÁSZF. 3. számú módosításának 63. pont e) és f) alpontja és a 4. számú módosítás 64. pont e) és f) alpontja nem tisztességtelen. A felmondás jogából következően a hitelező mindig jogosult a körülményeket mérlegelni és ez alapján eldönteni, hogy az adott magatartás olyan mértékű szerződésszegés-e, amely már azonnali hatályú felmondást eredményez. Egyébként egy objektív nyilvántartás, a Központi Hitelinformációs Rendszer is az alperes rendelkezésére áll a szerződésszegés megállapításához és az érintett szerződések köre sem olyan tág, mint ahogy azt a jogerős ítélet indoklása tartalmazza. Mind a hitelező, mind „bármely hitelintézet és pénzügyi vállalkozás” ugyanis kizárólag pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződéseket köthet, így a jogerős ítéletben hivatkozott megbízási szerződés megkötése fel sem merülhet. E rendelkezések jogszabálysértő voltát a Ptk. 209. § /1/ bekezdésébe és a 18/1999./II.5./ Korm. rendelet 1. § /1/ bekezdés a) pontjába ütközően állapította meg a jogerős ítélet.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és arra az álláspontra jutott, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

Jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet az ÁSZF 2. számú módosítás 68. pont 4. bekezdésének az érvénytelenségét. A Ptk. 200. § /1/ bekezdésének második mondata szerint a szerződő felek a Ptk. szerződésekre vonatkozó rendelkezéseitől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja. A szerződési szabadság elve tehát csak a jogszabályok keretei között érvényesülhet. A Ptk. 200. § /2/ bekezdése tilos szerződéseknek

minősíti a jogszabálya ütköző és a jogszabály megkerülésével kötött, valamint a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző szerződéseket, és kimondja, hogy a jogszabályba ütköző, vagy jogszabály megkerülésével kötött szerződés semmis, kivéve, ha ahhoz a jogszabály eltérő következményt fűz.

A Ptk. 375. § /4/ bekezdése alapján a vételi jog esetében is irányadó Ptk. 374. § /2/ bekezdése értelmében vételi jogot legfeljebb öt évre lehet kikötni, az ezzel ellentétes megállapodás pedig semmisnek minősül. E rendelkezés meghozatalakor a jogalkotó figyelembe kívánta venni, hogy a vételi jog fennállása alatt a tulajdonosnak rendelkezési joga nagyfokú korlátozását kell elszenvednie, - biztosítania kell, hogy a vevő egyoldalú nyilatkozatával gyakorolhassa vételi jogát - és e korlátozás ellensúlyozása érdekében indokoltnak találta, hogy a vételi jog kikötésére legfeljebb öt éves időtartamra szólóan kerülhessen sor. A Ptk. 228. § /1/ bekezdése és a 229. § /3/ bekezdése szerint a felek egy szerződés, vagy valamely szerződéses rendelkezés hatályának beálltát köthetik felfüggesztő feltételhez, és köthetik valamely időponthoz is. Az ÁSZF 2. számú módosítás 68. pontjának 4. bekezdése értelmében az öt évnél hosszabb futamidejű kölcsönszerződések esetén a szerződő felek két különböző vételi jog alapításában állapodtak meg. Az alperes egyrészt a gépjármű feletti tulajdonjog adós általi megszerzésének napjától számított öt évig gyakorolhatja vételi jogát, másrészt újabb vételi jogot gyakorolhat egy másik olyan opciós szerződés alapján, mely csak az ötödik év lejártát követő naptári napon lép hatályba és mely a kölcsönszerződés lejártát követő 15. nap elteltéig hatályban marad.

Nyilvánvaló, hogy e rendelkezés folytán az válik lehetővé, hogy a Ptk. 374. § /2/ bekezdésének tiltása ellenére öt évnél hosszabb ideig folyamatosan megillette a vevőt a vételi jog, arra a jogi álláspontra alapítottan, hogy ez esetben az öt évnél hosszabb időtartam két egymást követően hatályba lépő vételi jog időtartamából tevődik össze, tehát a Ptk. 374. § /2/ bekezdésének megsértésére nem kerül sor, és a Ptk. 374. § /2/ bekezdésének megfelelően alapított vételi jog nem irányulhat ugyanezen jogszabályhely megkerülésére. A Legfelsőbb Bíróság ezzel az alperesi állásponttal nem ért egyet. Az ÁSZF azon rendelkezésének, hogy a kölcsönszerződésben öt évre kikötött korábbi vételi jogot annak megszűnésekor ugyancsak a kölcsönszerződésben kikötött, de a korábbi vételi jog megszűnésének napját követő napon hatályba lépő másik vételi jog váltja fel egyetlen oka, hogy a vételi jog öt éves időtartama meghosszabbodjon, tehát a vitatott rendelkezés tipikus esete a jogszabály megkerülésére irányuló, tilos szerződésnek. Azzal, hogy az ÁSZF a második vételi jog hatályának beálltát az első vételi jog megszűnését követő naphoz köti, ugyan két részre osztja az eladót öt évet meghaladóan folyamatosan megillető vételi jogot, de ettől függetlenül ez a rendelkezés érvénytelen, mert

célját tekintve a hivatkozott jogszabályi rendelkezés megkerülésére irányul.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta a jogerős ítéletben az ÁSZF 2. számú módosítás 78. pontjával összefüggésben kifejtetteket.

A Ptk. 375. § /1/ bekezdésének 2. mondata szerint a vételi jogra vonatkozó megállapodást - a dolog és a vételár megjelölésével - írásba kell foglalni. A kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően a vételár meghatározása történhet számszerűen és közvetett módon, bármely olyan megjelölés alkalmazásával, melynek alapulvételével a vételár összege megállapítható. A vételár pontos kiszámítását megalapozhatják valamely megjelölt konkrét tények, adatok, körülmények, de megállapodhatnak a felek abban is, hogy egy konkrét személy, egy általuk közösen felkért szakértő értébecslése szerinti összeget fogadják el vételárként.

A vételárban való megállapodás a vételi jogot alapító szerződésnek is lényeges tartalmi eleme, melynek hiányában a szerződés létre nem jöttnek minősül.

A jogerős ítélet az ÁSZF. 2. számú módosítás 78. pontját az annak második mondatában írtakra tekintettel minősítette tisztességtelennek, mely rendelkezés szerint a gépjármű tényleges vételárát a 79. pontban foglalt újraértékelés eredménye határozza meg.

A 79. pont lényege szerint a hitelező a tulajdonjog megszerzése után jogosult az adós hozzájárulása nélkül is tovább értékesíteni a gépjárművet és a vételár a vételi jog gyakorlásától számított 15 napon belül nem lehet kisebb az EUROTAX vételárnál, 15 nap elteltével viszont az adásvétel bármilyen vételáron megtörténhet. A Ptk. 366. §-ának /1/ bekezdése kimondja, hogy ha vételárként piaci árat kötöttek ki, a teljesítési helynek megfelelő piacon a teljesítési időben kialakult középárat kell megfizetni. A piaci árral azonban nem tekinthető azonos fogalomnak a 79. pont szerinti „újraértékesítés eredménye”, mely a vételi jog gyakorlásától számított 15 nap elteltével történő értékesítés esetén lehetővé teszi, hogy a hitelező a gépjárművet a harmadik személy által ajánlott bármilyen vételáron értékesíthesse. Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az adóst megillető tényleges vételár ily módon való meghatározása azt jelenti, hogy az adós el van zárva attól, hogy a vételár kialakításában részt vegyen, az adós és a hitelező megállapodása tehát ilyen esetben teljes mértékben hiányzik, emiatt pedig ez a rendelkezés a Ptk. 205. § /1/ bekezdésébe ütközik és tisztességtelennek is minősül.

Iratellenesen állítja a felülvizsgálati kérelem, hogy a jogerős ítélet az EUROTAX hatályos árlistájának figyelembevételét kifogásolja a becsült vételár meghatározásakor. Egyértelmű, hogy a jogerős ítélet szerint a végleges vételárat az újraértékesítés

eredményéhez kötő rendelkezés ad alapot az érvénytelenség megállapítására.

Tény, hogy a jogerős ítélet rendelkező része értelmében az ÁSZF 2. számú módosítás 78. pontját teljes terjedelmében érvénytelennek kell tekinteni, ugyanakkor a jogerős ítélet indoklása csak a 78. pont 2. mondatában írt rendelkezést kifogásolja, de emiatt nem áll fenn ellentmondás a rendelkező rész és az indoklás között. Szoros összefüggés áll fenn ugyanis a 78. pont első mondatában írt becsült vételár és a második mondatban szereplő tényleges vételár között. Az első mondat nélkül a második mondat és az abban hivatkozott 79. pont nem is értelmezhető. A jogerős ítélet nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen és nem sértette meg az ítélet teljességének elvét, a Pp. 213. §-ának és 215. §-ának megsértésére a felülvizsgálati kérelem alaptalanul hivatkozik.

Az ÁSZF 3. számú módosításának 78. pontja és a 4. számú módosítás 79. pontja kapcsán a jogerős ítéletben kifejtettekkel a Legfelsőbb Bíróság ugyancsak egyetértett. E rendelkezések a vételár meghatározása szempontjából a korábbiaktól eltérő rendelkezéseket tartalmaz, nevezetesen azt, hogy a hitelező által kijelölt független szakértő állapítja meg a gépjármű likvidációs értékét, és vételárnak ez az összeg minősül. A fentebb írtakra is figyelemmel azt kell megállapítani, hogy e rendelkezés érvénytelenségét is jogszabálysértés nélkül állapította meg a másodfokú bíróság önmagában azért, mert ebben az esetben is hiányzott a felek megállapodása a vételár meghatározásával kapcsolatban. Nem egy általuk közösen kijelölt független szakértő véleményétől tették ugyanis függővé a vételár összegét, hanem az alperesre bízták a szakértő személyének meghatározását, elzárták az adóst attól, hogy a vételár meghatározásában szerepet játsszon. Alapvetően téves a felülvizsgálati kérelemnek az az álláspontja, hogy a vételárnak nem kell feltétlenül a vételi jog tárgyát képező dolog forgalmi értékéhez igazodnia. A biztosítéki vételi jog rendeltetésével nem fér össze az, hogy a hitelező jogosulatlan vagyoni előnyhöz jusson, márpedig ez történik akkor, ha az opció tárgyának értékéhez nem igazodik a vételár. A hitelező nyereszkeskedési célzatának érvényesülése esetén sérül a jóhiszeműség és tisztesség követelménye.

Helyesen állapította meg a jogerős ítélet az ÁSZF 3. számú módosítás 63. pont e) és f) alpontjai, valamint a 4. számú módosítás 64. pont e) és f) alpontjai érvénytelenségét.

A Legfelsőbb Bíróság e megállapítás indoklásával is maradéktalanul egyetért és azt megismételni nem kívánja. A felülvizsgálati kérelemben írtakra tekintettel kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy téves a felülvizsgálati kérelemnek az az álláspontja is, hogy hitelintézetek, illetve pénzügyi vállalkozások esetében csak pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződések kötésére kerülhet sor.

Nyilvánvaló ugyanis, miszerint attól függetlenül lehetnek különböző polgári jogviszonyok alanyai, hogy egyébként gazdasági működésük során milyen tevékenységi körök gyakorlására jogosultak. Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság azt is, hogy a jogerős ítélet a vitatott e/ és f/ alpontok rendelkezéseit nem a 18/1999./II.5./ Korm. rendelet 1. § /1/ bekezdés a) pontjába ütközés miatt minősítette tisztességtelennek, ezért - a felülvizsgálati kérelemben írtakkal szemben - meg sem sérthette e jogszabály rendelkezéseit.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet jogerős felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartotta a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján. Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó alperes maga köteles viselni saját felmerült felülvizsgálati perköltségét a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján. A felperesnek felülvizsgálati perköltsége nem merült fel.

Budapest, 2011. január 25.

.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke
.Lőrincz Györgyné sk.előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.bíró